

AP 1 FREMSTILLINGSPRISER KORN

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

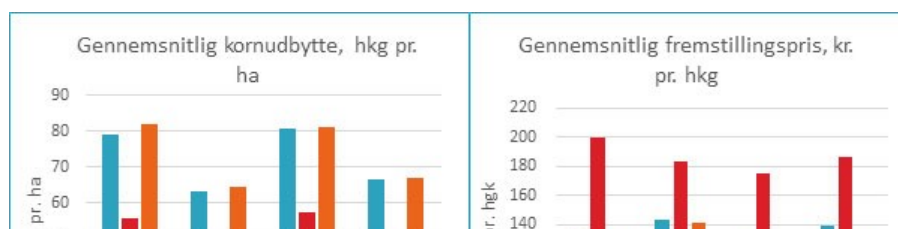
Udviklingen og spredningen i fremstillingspriser på korn fra 2017 til 2019.

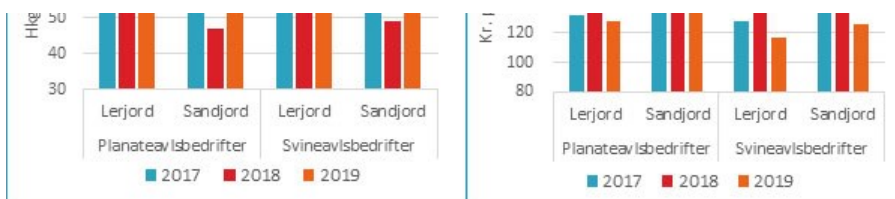
Dansk planteproduktion realiserede i 2019 bedre økonomiske resultater end i det foregående år, der var præget af langvarig tørke og lave udbytter. Forbedringen i resultater i 2019 skete på trods af, at høsten blev våd og vanskelig i flere områder af landet, og at såningen af vinterafgrøder til høsten 2020 blev vanskelig eller i nogle tilfælde ændret til vårafgrøder.

Forbedringen udtrykkes tydeligt i fremstillingsprisen på korn, der er beregnet som krav til kornindtægt, for at resultat for driftsgrenen salgsafgrøder er 0. Fremstillingsprisen på korn udregnes som de samlede omkostninger i driftsgrenen salgsafgrøder (korn, frø, ærter og raps) reduceret med indtægterne fra salg af afgrøderne frø, ærter og raps og herefter delt med det samlede kornudbytte. Derved fås de samlede omkostninger pr. hkg korn. Fremstillingsprisen på korn er altså påvirket af resultatet af dyrkningen af raps, ærter og frøafgrøder. En god høst og/eller gode priser på raps, ærter og frø kan således reducere fremstillingsprisen på korn.

Som følge af de gode udbytter i 2019 er der derfor flere hkg korn at fordele omkostningerne ud på end i 2018, hvor udbytterne var lave. Udbyttetigningen er den fremherskende årsag til de lavere fremstillingspriser, og stigningerne i omkostningerne i 2019 har i den forbindelse mindre betydning.

Figur 1 og 2 illustrerer tydeligt sammenhængen mellem udbytte og fremstillingspris, hvor udbytter og fremstillingspriser er omvendt proportionale i årene 2017 til 2019.

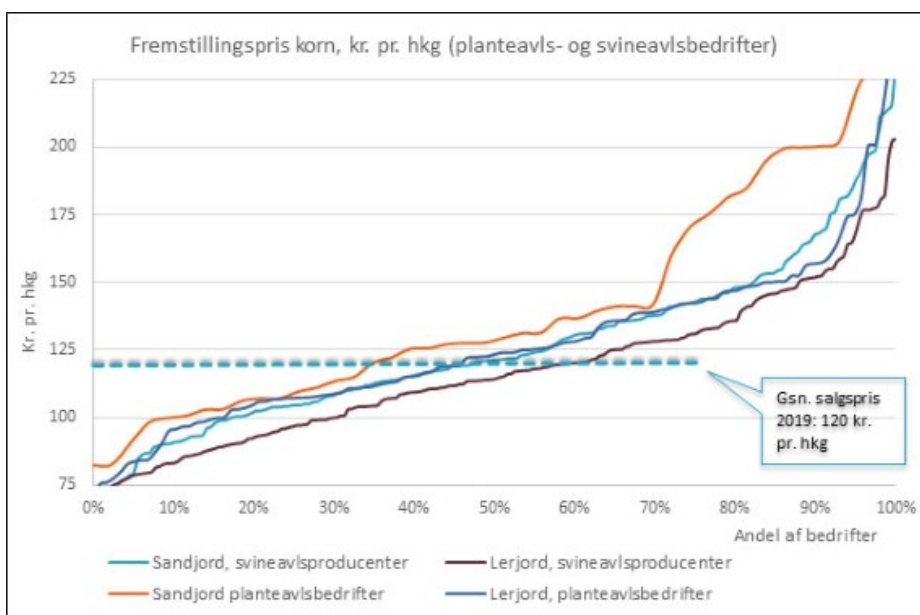

Figur 1 og 2. Gennemsnitlige udbytter og fremstillingspriser på korn i 2017, 2018 og 2019 fordelt på jordtype og bedriftstyper for planteavls- og svineavlsbedrifter.

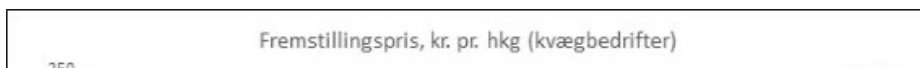
Figur 3 viser spredningen i fremstillingspriserne på korn på svine- og planteavlsbedrifter opdelt på lerjord og sandjord. Bedrifterne med overvejende svineproduktion klarer sig bedre end bedrifterne med overvejende planteproduktion, og en del af forklaringen er svineproducenternes fordel ved at kunne gøde med husdyrgødning, også selv om det koster på maskinomkostningerne inkl. arbejde.

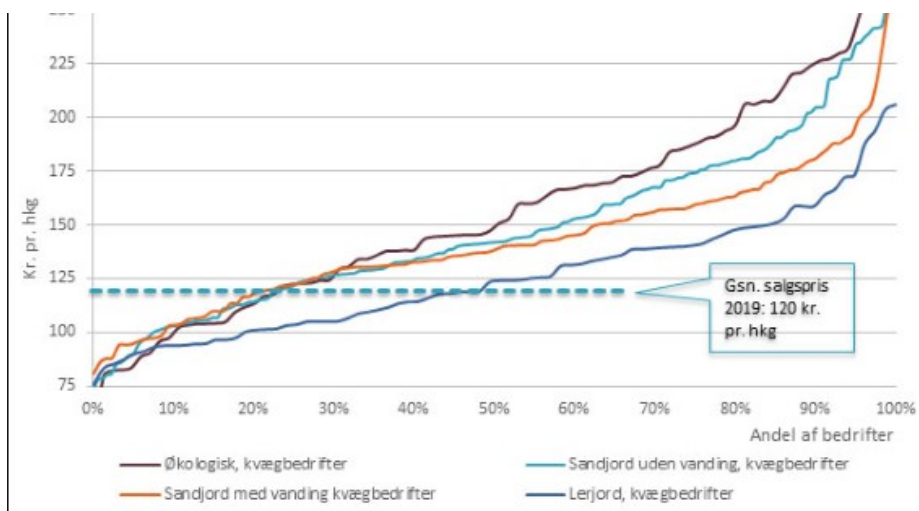
Det ses af figuren, at mellem 35 og 60 pct. af bedrifterne har en fremstillingspris under den gennemsnitlige salgspris for foderhvede og foderbyg fra juli til december 2019. For kvægbedrifterne med produktion af korn ses i figur 4, at fremstillingsprisen i økologisk kornproduktion kun er en smule højere end fremstillingspriserne på konventionelt dyrket korn på sandjord uden vanding.

Det ses også, at fremstillingspriserne på korn på kvægbedrifter som gennemsnit er lavest på de bedrifter, der ligger på lerjord. Det gælder for de konventionelle bedrifter med mælkeproduktion, at mellem 20 og 50 pct. af bedrifterne har en fremstillingspris under den gennemsnitlige salgspris for foderhvede og foderbyg fra juli til december 2019.

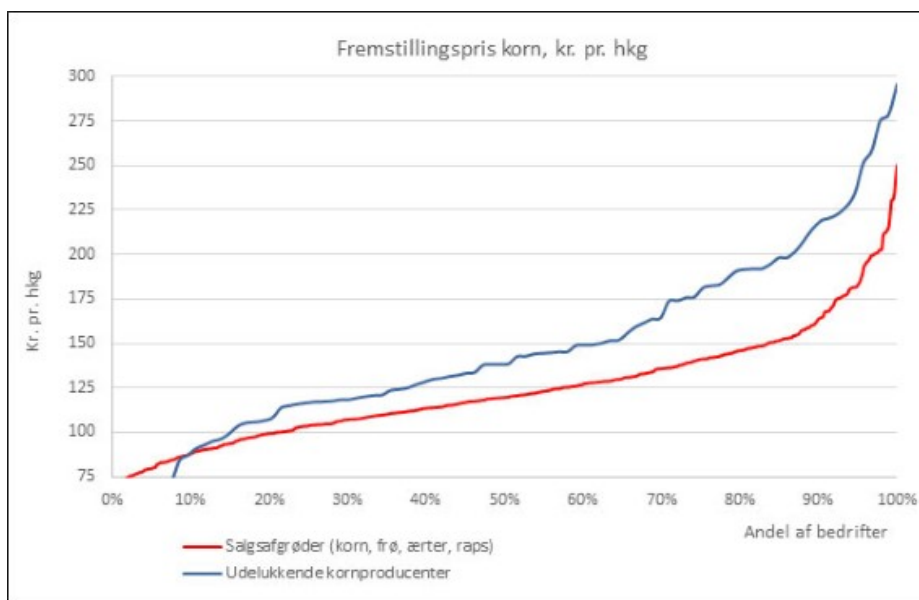
Figur 3. Spredningen i fremstillingsprisen på korn, fordelt på jordtype og bedriftstyperne planteproduktion og svineproduktion

Figur 4. Spredningen i fremstillingsprisen på korn fordelt på lerjord og sandjord med og uden vanding på bedrifter med mælkeproduktion

For 2019 giver data for første gang mulighed for at beregne en "isoleret" kornpris uden påvirkning fra de øvrige salgsafgrøder raps, ærter og frø. Dette er blevet muligt, efter at et større antal bedrifter har udarbejdet en driftsgrensanalyse udelukkende for kornproduktionen. Såfremt flere bedrifter foretager denne opdeling i fremtiden, vil det kunne forbedre analyserne yderligere.

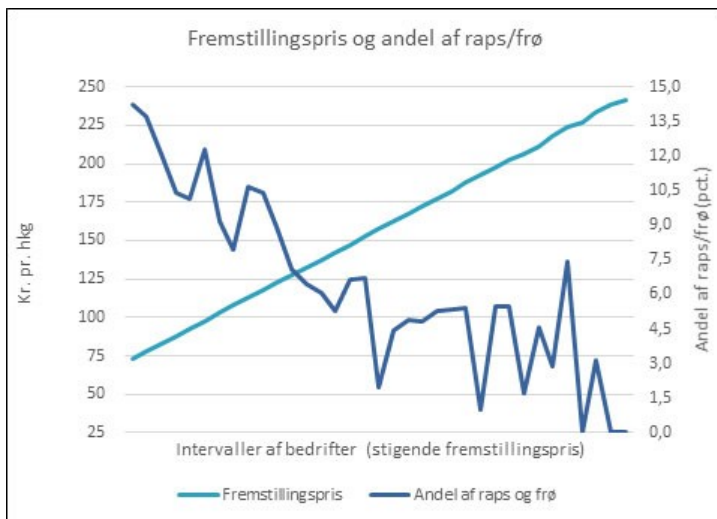

Figur 5. Spredningen i fremstillingsprisen på korn på alle konventionelle bedrifter med "blandet" opgørelse og konventionelle bedrifter med udelukkende korn.

I figur 5 vises spredningen i fremstillingspriserne på korn for henholdsvis udelukkende kornproducenter og alle producenter af korn i salgsafgrødegruppen korn, raps, frø og ærter. En direkte sammenligning må på nuværende tidspunkt – med stadig relativt få "rene" driftsgrensopgørelser af kornproduktionen – tages med forbehold. Der er en overvægt af

kvægbedrifter, der har udarbejdet driftsgrensopgørelser på udelukkende korn, og af samtlige producenter af korn i salgsafgrødegruppen korn, raps, frø og ærter er der en overvægt af planteavls- og svineavlsbedrifter, som typisk har lavere fremstillingspriser end kvægbedrifterne.

Figuren viser dog ganske tydeligt, at fremstillingspriserne i de tilfælde, hvor raps, ærter og frø er indregnet som et biprodukt til kornproduktionen, ligger under de "rene" fremstillingspriser på korn. En analyse af sammenhængen mellem fremstillingspriser og andele af raps og frø i sædskiftet giver måske en del af forklaringen på denne forskel; se figur 6. Der er en klar tendens til, at fremstillingspriserne er lavest ved en stor andel af raps og frø.

Figur 6. Spredningen i fremstillingsprisen på korn (i intervaller af 5 kr. pr. hkg) på alle konventionelle bedrifter med "blandet" opgørelse, og den tilsvarende andel af raps og frø i sædskiftet.

Ud over at indtjeningen ved dyrkning af frø og raps ofte overstiger indtjeningen ved dyrkning af korn, bidrager det varierede sædskifte også med forfrugtsværdi til det dyrkede korn og dermed et bedre udbytte. En yderligere årsag til forskellen på fremstillingspriserne i figur 5 kan også være, at det gennemsnitlige areal med salgsafgrøder med "blandet" opgjorte fremstillingspriser er på omkring 185 ha pr. bedrift, og at bedrifterne med "rene" fremstillingspriser på korn er på gennemsnitligt 74 ha., altså at der kan være stordriftsfordele i form af en bedre kapacitetsudnyttelse forbundet med dyrkningen af større arealer.